

Sygn. akt VU 843/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant Alicja Jesion

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku J. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 26 kwietnia 2013 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 843/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 kwietnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy J. O. prawa do emerytury. W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Od decyzji powyższej odwołał się w dniu 22 maja 2013 roku J. O.. Wniósł o przyznanie żądanego prawa z uwagi na to, że przepracował wymagane 15 lat w warunkach szczególnych. Wskazał, że pracował w takich warunkach także w okresach od 2 lipca 1969 roku do 1 stycznia 1975 roku oraz od 1 marca 1978 roku do 8 grudnia 1986 roku na stanowiskach pracownika produkcji drzewnej, myglowacza i stolarza.

Na rozprawie w dniu 5 grudnia 2013 roku skarżący wniósł dodatkowo o zaliczenie do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 30 grudnia 1986 roku do 7 kwietnia 1993 roku w (...) Spółdzielni (...) w P. na stanowisku stolarza.

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

J. O., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 10 kwietnia 2013 roku wniosek o przyznanie emerytury.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-2 w aktach ZUS)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący ponad 25 lat. Niekwestionowany przez ZUS okres zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych wynosi łącznie 3 lata i 2 miesiące. Jest to okres

zatrudnienia od 2 stycznia 1975 roku do 28 lutego 1978 roku w Zakładzie (...) w R. na stanowisku wyrzynacza drewna okrągłego.

Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

(okoliczności niesporne)

W okresie od 2 lipca 1969 roku do 31 maja 1983 roku wnioskodawca był zatrudniony w Zakładzie (...) w R.. Wskazany pracodawca wystawił świadectwo pracy, w których podał, że był on zatrudniony na stanowiskach pracownika produkcji leśnej, wyrzynacza, mygłowacza, trakowego-brygadzysty,

(dowód: świadectwo pracy k. 3 w aktach ZUS)

W okresie od 1 czerwca 1983 roku do 8 grudnia 1986 roku wnioskodawca był zatrudniony w Zakładzie (...) w P. Wskazany pracodawca wystawił świadectwo pracy, w których podał, że był on zatrudniony na stanowisku stolarza.

(dowód: świadectwo pracy k. 6 w aktach ZUS)

Z angaży wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w R. i P. wynika, że pracował on w T. zakładach na następujących stanowiskach:

- od 2 lipca 1969 roku jako pracownik produkcji drzewnej;
- od 1 marca 1970 roku jako brakarz tartych materiałów drzewnych;
- od 1 listopada 1973 roku jako mygłowacz;
- od 2 stycznia 1975 roku jako wyrzynacz drewna okrągłego;
- od 1 marca 1978 roku jako trakowy;
- od 1 lipca 1985 roku jako stolarz (z świadectwa pracy wynika, że na tym stanowisku pracował od dnia 1 czerwca 1983 roku).

(dowód: angaże k. 6-12 w aktach ZUS)

Jako pracownik produkcji drzewnej wnioskodawca w okresie od 2 lipca 1969 roku do 28 lutego 1970 roku układał i przewoził deski w Zakładzie (...) w R. przy tartaku i na placu.

Później jako brakarz tartych materiałów drzewnych i mygłowacz sortował deski i bale według ich jakości oraz układał w stopy drewno za pomocą urządzeń mechanicznych. Czynności te wnioskodawca wykonywał w okresie od 1 marca 1970 roku do 1 stycznia 1975 roku. W okresie tym wnioskodawca wykonywał zarówno czynności brakarza, jak i mygłowacza.

Od 1 marca 1978 roku do 31 maja 1983 roku wnioskodawca pracował jako trakowy i odsługiwał trak, którym produkowano deski z kłód drewna.

Od 1 czerwca 1983 roku wnioskodawca pracował jako stolarz i robił bębny garbarskie, wyrabiał klepki na wielopiłach. Ponadto heblował klepki i łączył je na sucho za pomocą śrub.

(dowód: zeznania świadków J. R. i W. G. k. 22, zeznania wnioskodawcy k. 22 w zw. z k. 11, 11 odwrót w aktach sprawy)

Zakłady (...) w R. i w P. nie wystawiły wnioskodawcy świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

(okoliczność niesporna)

W okresie od 30 grudnia 1986 roku do 7 kwietnia 1993 roku wnioskodawca był zatrudniony stale i pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Spółdzielni (...) w P. na stanowisku stolarza. Na początku zatrudnienia w ww. spółdzielni, przez około 4,5 miesiące wnioskodawca ciął drewno na klepki, a następnie zajmował się oklejaniem krawędzi mebli okleiną z drewna. Oklejanie wnioskodawca wykonywał w klejarni. Przy oklejaniu używał klejów topliwych, takich jak (...) i (...).

(dowód: zeznania świadka Z. K. k. 22, zeznania wnioskodawcy k. 22 w zw. z k. 11, 11 odwrót w aktach sprawy)

(...) Spółdzielnia (...) w P. nie wystawiła wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

(okoliczność niesporna)

Sąd Okręgowy zważył i ocenił co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy (w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2012 roku) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru

stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Brak takiego świadectwa nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.), obecnie rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi przez wnioskodawcę w odwołaniu, ograniczał się do faktu, czy ma on wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, w dniu (...) roku ukończył 60 lat i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Organ rentowy uznał, że wnioskodawca nie spełnia przesłanki zatrudnienia w warunkach szczególnych co najmniej przez 15 lat. Wnioskodawca twierdził zaś, że legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, albowiem pracował w takich warunkach w okresach od 2 lipca 1969 roku do 1 stycznia 1975 roku oraz od 1 marca 1978 roku do 8 grudnia 1986 roku w Zakładach (...) w R. i w P. oraz od 30 grudnia 1986 roku do 7 kwietnia 1993 roku w (...) Spółdzielni (...) w P.

W ocenie Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do uwzględnienia odwołania wnioskodawcy i przyznania mu prawa do emerytury ze względu na wykonywanie pracy w warunkach szczególnych.

Odnosząc się do będącej przedmiotem sporu okoliczności wskazać należy, że prace wykonywane przez wnioskodawcę mogłyby być zaliczone do pracy w warunkach szczególnych tylko w sytuacji, gdy były by to prace określone w Dziale VI (W leśnictwie, przemyśle drzewnym i papierniczym) Wykazu A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), to jest prace drwali (Dział VI, poz. 1), prace przy zrywce i wywózce drewna z lasu (Dział VI, poz. 2), prace polegające na obsłudze urządzeń do mechanicznego rozdrabniania drewna – produkcja rębków (Dział VI, poz. 3), bądź też prace w klejowniach z użyciem klejów zawierających rozpuszczalniki organiczne (Dział VI, poz. 7).

W świetle zeznań świadków J. R. i W. G. oraz wnioskodawcy, a także angaży zawartych w aktach osobowych wnioskodawcy należy stwierdzić, że ZUS prawidłowo zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych spośród okresów zatrudnienia w Zakładach (...) w R. i w P., jedynie okres od 2 stycznia 1975 roku do 28 lutego 1978 roku, kiedy to pracował on w Zakładzie (...) w R. na stanowisku wyrzynacza drewna okrągłego.

Będąc zatrudnionym ww. zakładach na stanowiskach pracownika produkcji drzewnej, myglowacza i stolarza wnioskodawca nie wykonywał bowiem stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prac wymienionych w dziale VI, poz. 1, 2, 3 i 7. Odnosząc się do argumentacji przedstawionej przez wnioskodawcę wskazać należy, iż wbrew jego twierdzeniom o zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych nie może stanowić sama okoliczność, że praca ta była wykonywana na powietrzu, czy też w zimnie. Pracami w warunkach szczególnych są bowiem, jak to wyżej wskazano, jedynie prace wskazane w Wykazie A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, a tych wnioskodawca w okresach zatrudnienia od 2 lipca 1969 roku do 1 stycznia 1975 roku oraz od 1 marca 1978 roku do 8 grudnia 1986 roku nie wykonywał. Jako pracownik produkcji drzewnej wnioskodawca układał i przewoził deski w przy tartaku i na placu, a jako brakowacz tartych materiałów drzewnych i myglowacz sortował deski i bale według ich jakości oraz układał w stopy drewno za pomocą urządzeń mechanicznych. Nie sposób zatem przyjąć, że wnioskodawca wykonywał na tych stanowiskach prace przy zrywce i wywózce drewna z lasu. Nie można także przyjąć, że będąc zatrudnionym na stanowisku trakowego wnioskodawca pracował przy obsłudze urządzeń do mechanicznego rozdrabniania drewna (tj.

przy produkcji rębków). Świadek J. R. zeznał bowiem jednoznacznie, że trakowy zajmował się przecieraniem kłód na traku, z których produkowano deski, zaś produkcja rębków, było to rozdrabnianie odpadów z traku na rębki. Nie ma także podstaw do uznania, że w okresie od 1 czerwca 1983 roku do 8 grudnia 1986 roku w Zakładzie (...) w P., kiedy to wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku stolarza wykonywał stale i pełnym wymiarze czasu pracy prace w klejowniach z użyciem klejów zawierających rozpuszczalniki organiczne. Z zeznań świadków i wnioskodawcy wynika W. G. oraz zeznań samego wnioskodawcy wynika bowiem, że wykonywał on wówczas prace związane z produkcją bębnow garbarskich, wyrabiał klepki na wielopile, heblował klepki i potem łączył je na sucho za pomocą śrub.

Jak chodzi o okres zatrudnienia od 30 grudnia 1986 roku do 7 kwietnia 1993 roku w (...) Spółdzielni (...) w P. na stanowisku stolarza, to mógłby on być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdyby wnioskodawca wykonywał wówczas stale i pełnym wymiarze czasu pracy prace w klejowniach z użyciem klejów zawierających rozpuszczalniki organiczne. Z zeznań wnioskodawcy i świadka Z. K. wynika, że co prawda wnioskodawca pracował w klejowni, jednakże w oparciu o te dowody nie można ustalić, czy wnioskodawca pracował stale z użyciem z klejów zawierających rozpuszczalniki organiczne. Sąd nie widział zaś w tym zakresie potrzeby zasięgnięcia wiadomości specjalnych w postaci dowodu z opinii biegłego, albowiem nawet przy zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych całego okresu zatrudnienia od 30 grudnia 1986 roku do 7 kwietnia 1993 roku w (...) Spółdzielni (...) w P. wnioskodawca, przy odmowie zaliczenia do takiej pracy okresów od 2 lipca 1969 roku do 1 stycznia 1975 roku oraz od 1 marca 1978 roku do 8 grudnia 1986 roku, nie legitymowałby się 15-letnim okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Biorąc pod uwagę powyższe uznać należało, iż w toku procesu wnioskodawca nie wykazał, by spełnił przesłankę wykonywania pracy w warunkach szczególnych w ilości co najmniej 15 lat. Fakt ten skutkował koniecznością przyjęcia, że nie spełnia on wymaganych prawem warunków do uzyskania prawa do emerytury zgodnie z art. 32 ust. 1 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.